

Debatmøde i Ejerboligforum onsdag den 20. november 2019

Teatersalen i DOK5000, Havnegade 20, 5000 Odense C (via Landskronagade)

Hvordan kan boligejere understøtte verdensmålene?

Hvis vi skal sikre en bæredygtig udvikling af vores globale samfund og FN's 17 Verdensmål, skal alle bidrage. Men kan den almindelige boligejer overhovedet gøre en forskel? Kom til debatmøde i Ejerboligforum, hvor vi spørger om boligejeren kun skal bidrage til den grønne omstilling, hvis det betaler sig privatøkonomisk. Eller skal der bruges pisk og gulerod?

I 2015 blev verdens ledere enige om 17 mål for en bedre verden i 2030. Ambitionerne er store i Danmark. Regering og støttepartier har indgået en aftale om at reducere vores nationale CO₂-udledning med 70 procent frem mod 2030. Inspirationen kommer blandt andet fra de 17 Verdensmål.

Vi har altså som nation forpligtet os til mere bæredygtighed. Og hvis der for alvor skal flyttes på tingene, kræver det et fælles træk fra alle parter. Men kan – og vil – helt almindelige boligejere overhovedet bidrage væsentligt til at vi når i mål med de bæredygtige ambitioner? Skal boligejeren selv styre sit bidrag til verdensmålene eller skal lovgivningen skubbe boligejernes adfærd i den rigtige retning?

Ved Ejerboligforums næste debatmøde trækker vi verdensmålene ned fra piedestalen og ser på, hvordan danske boligejere kan omsætte de 17 globale ambitioner til handling.

Vi spørger også i hvilket omfang developere, arkitektfirmaer og entreprenører kan være med til at understøtte boligejernes indsats i retning af et mere bæredygtigt boligforbrug.

Vær med onsdag den 20. november, når Ejerboligforum stiller skarpt på bæredygtige boliger og verdensmålene. Vi ses i den smukt renoverede og prisbelønnede DOK5000 på kanten af Odenses gamle industrihavn.

Med venlig hilsen

Allan Malskær
Formand for Ejerboligforum

Program

Mødested: Teatersalen i DOK5000, Havnegade 20, 5000 Odense C (via Landskronagade)

Moderator: Forfatter og journalist Martin Breum

Kl. 10.00: Velkommen til debatmøde

Formand for Ejerboligforum, **Allan Malskær** åbner debatmødet.

Nyt fra Realdania

I de kommende år vil Realdania stille skarpt på seks af FN's 17 verdensmål. Investeringsdirektør **Peter Johansen** fortæller om Realdanias aktuelle initiativer i forhold til klimaindsatser, bæredygtig energi, sundhed og trivsel, ansvarligt forbrug og produktion, bæredygtige byer og - ikke mindst - partnerskaber for handling.

Kl. 10.20: Vores alle sammens verdensmål

De 17 Verdensmål for Bæredygtig Udvikling er en plan og ambition for hele verdens udvikling frem til 2030. Men hvad er de konkrete ambitioner for målene set i en dansk kontekst? Hvor brænder det mest og hvilke indsatser vil give det største udbytte? Formand for Folketingets 2030-panel, professor **Steen Hildebrandt** indvier os i Verdensmålenes fødsel og formål.

Kl. 10.40: Arkitektens bud på fremtidens bæredygtige bolig

Hvordan ser huset eller lejligheden ud i 2030, hvis de 17 mål for bæredygtighed skal efterleves? Hvordan skaber vi boliger, så de forbruger mindre og giver mere? Lendager Group har svaret på udfordringen ved at bygge Danmarks første boliger baseret på Verdensmålene, nemlig de klima- og miljøvenlige huse Ressourcerækkerne og Upcycle Studios i UN17 Village i Ørestad. Boligbyggerierne realiserer markante CO2-reduktioner, men CEO **Anders Lendager** fastholder, at arkitektens bidrag også handler om at skabe rammerne for et godt hverdagsliv, hvor det bæredygtige valg er det naturlige valg.

Kl. 11.00: Giv din mening til kende

Kan danske boligejere bidrage (tilstrækkeligt) til at løse klimaudfordringerne og verdensmålene? Og i hvilket omfang skal developere, arkitektfirmaer og entreprenører være med til at understøtte boligejernes indsats? Moderator **Martin Breum** styrer debatten.

Kl. 11.30: Frokost

Kl. 12.30: Stort klimapotentiale i energirenovering af boliger

Den private boligmasse i Danmark rummer et stort uudnyttet potentiale for at opfylde verdensmålene. Hvis flere boligejere energirenoverer, bliver det lettere og billigere at realisere Danmarks omstilling til et samfund med et lavere CO2-udslip og ressourceforbrug. Det viser en analyse som CONCITO har lavet for Realdania. Seniorforsker **Ole Michael Jensen** fra SBI peger os ind på mulige tiltag for boligejeren, som kan styrke renoveringen af private boliger - så hensigtsmæssigt og omkostningseffektivt som muligt. Hvor får man som boligejer mest effekt på verdensmålene i forhold til investeringen af kroner og ansvarlig adfærd?

Kl. 12.50: Sådan kan boligejere nudges til bæredygtig adfærd

Danskernes CO2-aftryk gennem privat forbrug er stort, og der er et stort potentiale for at reducere dette forbrug. Men kun få danskere kender verdensmålene og færre vil ændre deres

forbrugeradfærd, så målene kan nås. Adfærdsøkonom og COO for iNudgeyou, **Jossi Steen-Knudsen**, giver os sine bud på, i hvilket omfang *nudging* kan skubbe boligejerne blidt i gang med at indrette hverdagen, så det bliver nemmere at bekæmpe klimaændringer, forurening og overforbrug af ressourcer. Hvad er de vigtigste ting, boligejeren kan gøre i sin hverdag for at understøtte de 17 verdensmål?

Kl. 13.10: Debat: Pisk eller gulerod?

Frivillig klimaindsats eller stram lovgivning? Skal boligejeren selv styre sit bidrag til verdensmålene eller skal lovgivningen skubbe boligejernes adfærd i den rigtige retning? Moderator **Martin Breum** guider os gennem eftermiddagens debat.

Kl. 13.45: Tak for debatten

Formand for Ejerboligforum, **Allan Malskær** siger tak for i dag.

Forfriskninger

Dem skal du møde

Allan Malskær

Formand for Ejerboligforum og Parcelhusejernes Landsforening. Allan Malskær er uddannet cand.polit. i 1981. Han har en fortid som direktør i Dansk Annoncørforening og direktionssekretær i Dansk Automobilforhandler Forening (DAF). Indehaver af selvstændigt konsulent- og udgivervirksomhed siden 1990 og medlem af en række udvalg og ankenævn inden for det byggede miljø.

Anders Lendager

Arkitekt MAA samt grundlægger og CEO i Lendager Group, der har specialiseret sig i omkostningsneutralt bæredygtigt byggeri med særligt fokus på cirkulær økonomi.

Jossi Steen-Knudsen

COO, projektstyrer og adfærdsøkonom i forskningsvirksomheden iNudgeyou. Jossi er uddannet cand.polit og har tidligere arbejdet som seniorøkonom i Copenhagen Economics og senioranalytiker i Tænk tanken Kraka. Jossi har undervist i mikroøkonomi, makroøkonomi og statistik ved Københavns Universitet og Copenhagen Business School og har desuden en fortid som økonomisk journalist på Dagbladet Børsen og researcher i Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Martin Breum

Journalist, kursusleder, ordstyrer og foredragsholder. Uddannet journalist fra Danmarks journalisthøjskole 1982, og har siden arbejdet som journalist bl.a. på Information, månedsbladet PRESS og TV-avisen, som korrespondent og kursusleder gennem fem år i Afrika og som vicedirektør i International Media Support. Martin var 2003–2014 studievært på DR2's nyhedsprogram Deadline.

Ole Michael Jensen

Seniorforsker, Bygningers Energieffektivitet, Indeklima og Bæredygtighed og Forskningsgruppen for Bygningers Energieffektivitet på Statens Byggeforskningsinstitut (SBI). Ole Michael Jensen er uddannet landinspektør og ph.d. fra Den Kongelige Veterinær og Landbohøjskole.

Steen Hildebrandt

Ph.D. og professor emeritus i organisations- og ledelsesteori på Institut for Marketing og Organisation, Aarhus Universitet. Formand for 2030-Panelet, der samarbejder med og understøtter 2030-Netværket, der er Folketingets Tværpolitiske Netværk for FN's Verdensmål. Fra 2014 adjungeret professor i lederskab ved Center for virksomhedsudvikling og ledelse, Institut for Produktion og erhvervsøkonomi, CBS, Handelshøjskolen i København. Fra 2015 adjungeret professor ved Institut for filosofi og læring, Det samfundsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet.

Peter Johansen

Investeringsdirektør i Realdania. Peter Johansen har en HD i finansiering og kreditvæsen. Han har tidligere blandt andet været ansat som fondschef i Realkredit Danmark og Client Manager i Nordea Asset Management. Peter Johansen er formand for Danmarks Grundforskningsfonds eksterne investeringskomité samt bestyrelsesmedlem i Atrium Kapitalforvaltning og Realdania By & Byg.